

STORTINGET

Innst. 494 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:278 S (2020–2021)

**Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Liv Signe Navarsete, Åslaug Sem-Jacobsen og Jan
Bøhler om statlig bidrag til istandsettelsen av Den
Gamle Krigsskole i Oslo**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en langsiktig finansieringsplan for restaureringsarbeidene i Tollbugata 10.
2. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2022 legge fram forslag om et første statlig bidrag til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole.
3. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en mulighetsstudie for hvordan bruk og formidling av Den Gamle Krigsskole i Tollbugata 10 kan gjøres best mulig, og identifisere hva staten kan bidra med for å maksimere mulighetene for stiftelsens videre arbeid.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, lederen Anniken Huitfeldt, Martin Kolberg, Marianne Marthinsen og Jonas Gahr Støre, fra Høyre, Hårek Elvenes, Trond Helleland, Ingjerd Schou og Michael Tetzschner, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Christian Tybring-Gjedde og Morten Wold, fra Senterpartiet, Emilie Enger Mehl og Liv Signe Navarsete, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, fra Venstre, Trine Skei Grande, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, viser til Dokument 8:278 S (2020–2021) om statlig bidrag til istandsettelsen av Den Gamle Krigsskole i Oslo.

Komiteen viser til at Den Gamle Krigsskole i Tollbugaten 10 må anses for et særdeles viktig kulturminne. Komiteen viser til at bygningen utgjør en av svært få gjenværende bygninger i den gamle Christiania-kvadraturen, reist etter bybrannen i 1624. Komiteen viser til at dagens 1700-tallspalé i rokokkostil stammer fra ombygninger omkring år 1760, men at selve bygningen ble reist helt tilbake under Christian IVs styre omkring 1630-tallet. Komiteen viser til at bygningen fra og med 1802 i mer enn 150 år huset Krigsskolen (etablert 1750), kongerikets eldste høyere utdanningsinstitusjon, og siden den gang for det meste har forblitt i Forsvarets eie.

Det er komiteens syn at bygningen, som følge av sin militære utdanningsfunksjon, har spilt en betydningsfull rolle gjennom flere av norgeshistoriens mange epoker. Komiteen viser til at bygningens betydningsfulle historie, i særdeleshet som militærhistorisk kultur-

minne og som landets første høyere utdanningsinstitusjon, sammenfaller med en æra preget av norsk nasjonsbygging og påfølgende selvstendighet.

Komiteen viser til at spørsmålet vedrørende overdragelse av Den Gamle Krigsskole har vært tema i tidligere budsjettinnstillinger. Komiteen viser herunder til Innst. 7 S (2018–2019), og at komiteens flertall på dette tidspunkt fremhevet at man var kjent med at det ble arbeidet med ulike alternativer for overtakelse av eiendommen, og videre bad regjeringen vurdere disse før gjennomføring av et eventuelt salg.

Komiteen viser til at departementet på denne bakgrunn satte salgsprosessen på vent, og deretter avventet stiftelsens forslag til hvorledes eiendommen kunne overdras, finansiering av overdragelsen, realisering av en økonomisk bærekraftig driftsmodell mv. Komiteen merker seg at en slik plan er fremlagt for departementet av stiftelsen. Komiteen viser herunder til at planen omfatter utleie av lokaler til kontorer, restaurant og møter/konferanser, samt tilrettelegging for historieformidling, kurs og kulturarrangementer.

Komiteen bemerker at Stortinget ved behandling av Innst. 7 S (2020–2021) vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at den fredede eiendommen Tollbugata 10, slik den i dag fremstår, gis som gave til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole for en symbolsk sum. Vilkåret skal være at stiftelsen utvikler denne eiendommen, som er spesielt rik på historiske og kulturelle verdier, slik at den blir tilgjengelig for allmennheten og dermed kan formidle betydningen den har hatt for norsk samfunnsutvikling.»

Komiteen viser til at Forsvarsdepartementet, på bakgrunn av Stortingets vedtak, har gitt Forsvarsbygg i oppdrag å overdra Tollbugaten 10 til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole snarest mulig, for en symbolsk sum, men med et vedlikeholdsetterslep som etter det opplyste kan beløpe seg til ca. 350 millioner kroner. Komiteen er gitt opplysninger om at Forsvarsdepartementet gjennom år har innkassert eksterne utleieinntekter for eiendommen uten avsetninger til vedlikehold tilstrekkelig for å hindre forfall, og at taklekkasjer er avbøtet midlertidig med presenninger på tiende året. Samtidig med behandlingen av overdragelse av T10 til en stiftelse, har komiteen i budsjettinnstillingen bedt om en mer helhetlig tilnærming til Forsvarets eiendommer og anlegg som ikke lenger har betydning for Forsvarets primære funksjon, og som imøteses overført til kulturbudsjettet for de eiendommer det ikke er mulig å selge på ulike, klausulerte vilkår til tredjepart, og som sikrer eiendommene for ettertiden.

Komiteen viser til at det er foreslått for stiftelsen at bygget tentativt overdras stiftelsen medio mai inneværende år. Komiteen imøteser at en avklaring av de fremtidige rammebetingelsene for utviklingen av eiendommen både skjer med utgangspunkt i stiftelsens skis-

serte planer, men også slik at denne eiendomsstiftelsen som en starthjelp kan nyte godt av de ordninger som man må forvente utvikles sammen med en samlet plan for overføringer av anlegg og eiendommer i Forsvarets eie for denne type eiendom.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at det har vært bred politisk enighet i komiteen om at Den Gamle Krigsskole i Tollbugata 10 er et bygg av stor historisk betydning, og at det er i fellesskapets interesse at denne blir satt i god stand og fungerer som et levende kulturminne i lang fremtid. Disse medlemmer vil understreke at det er nå arbeidet starter med finansiering og gjennomføring av den akutte og langsiktige rehabiliteringen. Disse medlemmer peker på at det trengs midler fra det offentlige for å få dette til.

Disse medlemmer merker seg svaret fra statsråden, hvor det går frem at jobben til staten er gjort nå når stiftelsen har overdratt bygningen til en symbolsk sum. Disse medlemmer deler ikke denne vurderingen fullt ut og mener at staten ikke kan fraskrive seg ansvar for at bygget skal settes i stand, selv om stiftelsen har fått bygget til en symbolsk sum. Disse medlemmer viser til at bygningens store betydning i Norges og hovedstadens historie rettferdiggjør et statlig engasjement i denne oppgaven. Også den mangelfulle forvaltningen av kulturminnet gjennom de siste tiårene – som staten og Forsvaret står ansvarlige for – taler for dette.

Disse medlemmer viser til at det per i dag ikke finnes midler i noe budsjett. Disse medlemmer viser til at det finnes kompetanse og gjennomføringsevne i stiftelsen, men at det trengs midler til den akutte første fasen. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en langsiktig finansieringsplan for restaureringsarbeidene i Tollbugata 10.
2. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2022 legge fram forslag om et første statlig bidrag til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole.
3. Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en mulighetsstudie for hvordan bruk og formidling av Den Gamle Krigsskole i Tollbugata 10 kan gjøres best mulig, og identifisere hva staten kan bidra med for å maksimere mulighetene for stiftelsens videre arbeid.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er et tverrpolitisk ansvar å sikre finansieringen av istandsettelsen av Den Gamle Krigsskole – og bidra til at stiftelsen som eier den, får et forsvarlig driftsgrunnlag.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en langsiktig finansieringsplan for restaureringsarbeidene i Tollbugata 10.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2022 legge fram forslag om et første statlig bidrag til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med Stiftelsen Den Gamle Krigsskole utarbeide en mulighetsstudie for hvordan bruk og formidling av Den Gamle Krigsskole i Tollbugata 10 kan gjøres best mulig, og identifisere

hva staten kan bidra med for å maksimere mulighetene for stiftelsens videre arbeid.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:278 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Liv Signe Navarsete, Åslaug Sem-Jacobsen og Jan Böhler om statlig bidrag til istandsettelsen av Den Gamle Krigsskole i Oslo – vedtas ikke.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 19. mai 2021

Anniken Huitfeldt

leder

Michael Tetzschner

ordfører

Stortinget

0026 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2021/797-2/FD VI 2/SGG

22.04.2021

Forsvarsministerens uttalelse til Dokument 8:278 S (2020-2021)

Jeg viser til brev fra leder i Utenriks- og forsvarskomiteen (UFK), Anniken Huitfeldt, av 19. april 2021. I brevet anmodes det om min uttalelse til representantforslag 278 S (2020–2021). I representantforslaget fremmer stortingsrepresentantene Liv Signe Navarsete, Åslaug Sem-Jacobsen og Jan Bøhler forslag om statlig bidrag til istandsettelsen av Den Gamle Krigsskole i Oslo.

Den Gamle Krigsskolen i Tollbugata 10 er et bygg som har vært en sentral del av både Oslos og Hærens historie. En full rehabilitering med tanke på videre bruk i forsvarssektoren er anslått å koste rundt 350 millioner kroner. Eiendommens kulturhistoriske verdi er en av faktorene som har vært vurdert, sett opp mot alternativ nytte som kan oppnås ved bruk av et tilsvarende beløp på tiltak i sektoren som vil gi økt operativ evne. Vurderingen inkluderer også det forholdet at eiendommen er fredet, og at kulturverdier dermed må ivaretas av ny eier. Basert på en helhetlig vurdering besluttet jeg i 2018 at eiendommen skulle avhendes.

Stiftelsen Den gamle krigsskole (Stiftelsen) har som formål å erverve, istandsette og bevare Den Gamle Krigsskolen i Tollbugata 10 i Oslo som et nasjonalt kulturminne. Det innebærer blant annet drift av eiendommen gjennom utleie til markedspriser, hvor alle inntekter skal brukes til eiendommens utvikling og vedlikehold.

I Innstill. 7 S (2018-2019) har utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti en flertallsmerknad der flertallet opplyser at de er kjent med at det arbeides med ulike alternativer for overtakelse av Tollbugata 10. De ber videre regjeringen vurdere slike alternativer før et salg gjennomføres. På denne bakgrunn satte departementet salgsprosessen på vent, og avventet Stiftelsens forslag til hvordan eierskapet eventuelt kan overdras, finansiering av overdragelsen, realisering av en bærekraftig driftsmodell mm.

I dialogen mellom Stiftelsen og Forsvarsdepartementet, har departementet fått fremlagt en omfattende og detaljert forretningsplan for hvordan Stiftelsen vil skape aktivitet, inntekter og sørge for en sunn drift. Sentrale elementer i planen er utleie av lokaler til kontorer, restaurant og møter/konferanser, samt å legge til rette for historieformidling, kurs og kulturarrangementer. Etter Forsvarsdepartementets syn har allerede Stiftelsen en svært god plan for drift av eiendommen, og ser derfor ikke at det er behov for en mulighetsstudie for hvordan bruk og formidling av Den Gamle Krigsskole i Tollbugata 10 kan gjøres best mulig, slik det foreslås i Representantforslaget.

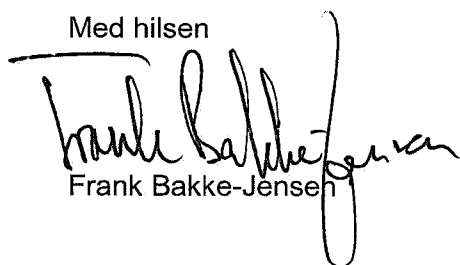
Stortinget vedtok ved behandlingen av Innst. 7 S (2020-2021) at «Stortinget ber regjeringen legge til rette for at den fredede eiendommen Tollbugata 10, slik den i dag fremstår, gis som gave til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole for en symbolsk sum. Vilkåret skal være at stiftelsen utvikler denne eiendommen, som er spesielt rik på historiske og kulturelle verdier, slik at den blir tilgjengelig for allmennheten og dermed kan formidle betydningen den har hatt for norsk samfunnsutvikling.»

På bakgrunn av Stortingets vedtak, har Forsvarsdepartementet gitt Forsvarsbygg i oppdrag å overdra Tollbugata 10 til Stiftelsen Den Gamle Krigsskole snarest mulig. Beslutningen er også formidlet til Stiftelsen. Betingelsen fra Stortinget om at det er dagens tilstand som skal være den tilstanden eiendommen overdras i, og at eiendommen skal utvikles slik at den blir tilgjengelig for allmennheten, ivaretas i forbindelse med overdragelsen. Departementet har satt størrelsen på den symbolske summen for eiendommen til 10 kroner. Forsvarsbygg har informert departementet om at de har foreslått for Stiftelsen at bygget tentativt overdras medio mai inneværende år.

Jeg har forståelse for at det er en utfordring å sette bygget i stand. Jeg vil imidlertid påpeke at stiftelsen har fått en eiendom taksert til over 40 millioner kroner for en helt symbolsk sum, og at staten dermed allerede har gitt et betydelig bidrag til stiftelsen og dens formål. Ytterligere midler til reparasjoner, drift og vedlikehold må Stiftelsen etter mitt syn eventuelt søke gjennom offentlige støtteordninger og private bidrag, slik Stiftelsen selv har pekt på i sin forretningsplan.

Forsvarsdepartementet har startet en utredning knyttet til forvaltning av sektorens kulturhistoriske eiendommer, der også kostnader til forvaltning av disse vil berøres. I den sammenhengen er det naturlig å se på hvordan sektoransvaret kan følges opp for bygg som avhendes fra forsvarssektoren til private eiere. Dersom det skal etableres tilskuddsordninger for denne type eiendommer, er det fra mitt ståsted viktig at ordningen er tuftet på forhold som likebehandling, forutsigbarhet og transparens og at ulike problemstillinger er godt belyst før en beslutning tas.

Med hilsen

Frank Bakke-Jensen

